

**მდგრადი განვითარების მიზნების ანალიზი
საქართველოს რეგიონებში**

DOI - 10.36962/ecs105/6-8/2022-77

ზურა გამთენაძე
თსუ დოქტორანტი
gamtenadze.zura@gmail.com

*კვლევა PHDF-21-446 განხორციელდა შოთა
რუსთაველის საქართველოს ეროვნული სა-
მეცნიერო ფონდის მხარდაჭერით*

რეზიუმე

საქართველო ერთ-ერთი ის პირველი ქვეყანაა, რომელიც პირველი შეუერთდა გაეროს რეზოლუციას მდგრადი განვითარების მიზნების შესახებ და დაიწყო ამ მიზნების შესრულება ეროვნულ დონეზე. განხორციელებისა და მონიტორინგის მიზნით შეიქმნა უწყებათშორისი საბჭო და შესაბამისი გეგმა, რომელიც უზრუნველყოფდა მდგრადი განვითარების 17 მიზნის ეტაპობრივ შესრულებას, როგორც ეროვნულ, ასევე ადგილობრივ დონეზე. ვინაიდან მდგრადი განვითარების მიზნები უნივერსალური და ინკლუზიურია, სწორედ ამიტომ მნიშვნელოვანია ადგილობრივი თვითმმართველობების ჩართულობა მათ განხორციელებაში. მდგრადი განვითარების მიზნების შესრულებაში მნიშვნელოვანია გაანალიზდეს მუნიციპალიტეტების როლი, ფუნქცია და რამდენად აქტიურად არიან ჩართული ეროვნული გეგმის განხორციელებაში. სტატია სწორედ ადგილობრივი თვითმმართველობების მიერ მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნული გეგმის განხორციელების პროცესში ჩართულობას იკვლევს.

საკვანძო სიტყვები: საქართველოს რეგიონები, მდგრადი განვითარება, ადგილობრივი განვითარება, დეცენტრალიზაცია.

შესავალი

2015 წლის სექტემბერში გაეროს გენერალურმა ასამბლეამ მიიღო რეზოლუცია A/RES/70/1 „ჩვენი სამყაროს ტრანსფორმირება: 2030 წლის დღის წესრიგი მდგრადი განვითარებისთვის“, რომელიც ძალაში შევიდა იმავე წლის ოქტომბერში (United Nations - General Assembly 2015). საქართველო იყო ერთ-ერთი პირველი ქვეყანა, რომელიც შეუერთდა რეზოლუციას და დაიწყო მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნულ დონეზე განხორციელების პროცესი. მიზნების განხორციელებისა და ამ პროცესის მონიტორინგის მიზნით, შეიქმნა მდგრადი განვითარების მიზნების უწყებათაშორისი საბჭო და თემატური სამუშაო ჯგუფები. გარდა ამისა, შემუშავდა 2030 წლის ეროვნული დღის წესრიგის დოკუმენტი - SDG-ს მატრიცა, რომელიც განსაზღვრავს ეროვნულ მიზნებს, ამოცანებსა და ინდიკატორებს. მდგრადი განვითარების მიზნების უნივერსალური და ინკლუზიური ბუნების გათვალისწინებით, მნიშვნელოვანია, რომ მათ განხორციელებაში ჩაერთოს როგორც ცენტრალური, ისე ადგილობრივი ხელისუფლება, რადგან სწორედ ადგილობრივ თვითმმართველობას შეუძლია მოსახლეობისთვის სერვისი მიანოდოს ყველაზე ეფექტური და სწრაფი გზით.

2019 წელს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის მიერ SDG-ების განხორციელების მზადყოფნის აუდიტის დროს გამოვლინდა, რომ SDG მატრიცა არ იყო ინტეგრირებული მუნიციპალურ პრიორიტეტულ დოკუმენტებში (სახელმწიფო აუდიტის ანგარიში; 2019). მუნიციპალიტეტები არ იყვნენ ჩართულნი SDG-ების განხორციელებაში. მდგრადი განვითარების მიზნების შესახებ ეროვნული დოკუმენტი საქართველოს მთავრობამ 2019 წლის 12 ნოემბერს №2328 დადგენილების საფუძველზე დაამტკიცა (საქართველოს მთავრობა 2019). იგი მოიცავს მიზნებს, ამოცანებს, ინდიკატორებს, მონაცემთა წყაროებს და პასუხისმგებელ უწყებებს, რომლებშიც 2030 წლის დღის წესრიგისთვის საქართველოს კონტექსტი ასახულია. ადგილობრივი ხელისუფლება მატრიცაში მხოლოდ ოთხი მიზნის კონტექსტშია მოხსენიებული. დოკუმენტში განსაზღვრული 93 მიზნიდან თითოეულს

ჰყავს შესაბამისი წამყვანი უწყება, მათ შორის მთავრობის ადმინისტრაცია, სახელმწიფო უშიშროების საბჭო, სპეციალური პენიტენციური სამსახური, გენდერული თანასწორობის, ქალთა და ოჯახში ძალადობის უწყებათაშორისი კომისია, სტატისტიკის ეროვნული სამსახური, მიგრაციის კომისია, სსიპ იურიდიული დახმარების სამსახური, პროკურატურა, საჯარო სერვისების განვითარების სააგენტო და სხვადასხვა სამინისტროები. ადგილობრივი თვითმმართველობის არცერთი ორგანო არ არის დასახელებული, როგორც წამყვანი სააგენტო რომელიმე მიზნის შესრულებაში.

ლოკალიზაციის

მარეგულირებელი კანონმდებლობა

როგორც ზემოთ აღინიშნა, მდგრადი განვითარების მიზნების უწყებათაშორისი საბჭო, რომელიც ანგარიშვალდებულია საქართველოს პრემიერ-მინისტრის წინაშე, მიჩნეულია წამყვან რგოლად SDG-ის განხორციელების პროცესში (საქართველოს პრემიერ-მინისტრი 2020). გარდა ამისა, საბჭო ქმნის სამუშაო ჯგუფებს მდგრადი განვითარების კონკრეტული დარგობრივი მიზნების შესრულების კოორდინაციისა და ეფექტიანი მონიტორინგის მიზნით. პრემიერ-მინისტრის 2020 წლის 23 იანვრის №14 ბრძანებით მიღებული მდგრადი განვითარების მიზნების უწყებათაშორისი საბჭოს დებულების თანახმად საბჭოს სხდომაში მონაწილე ყველა პირს უფლება აქვს დააინიციროს პროექტი საბჭოს წინაშე. აღსანიშნავია, რომ საბჭოს ფარგლებში ფუნქციონირებს 4 სამუშაო ჯგუფი (დემოკრატიული მმართველობის, სოციალური ჩართულობის, ეკონომიკური განვითარების და მდგრადი ენერგეტიკისა და გარემოს დაცვის). თითოეულ სამუშაო ჯგუფს აქვს შესაბამისი გაიდლაინები, რომლის მიხედვითაც ჯგუფის ერთ-ერთი ამოცანაა SDG-ების ინტეგრაციის ხელშეწყობა ეროვნული და ადგილობრივი თვითმმართველობის პოლიტიკაში. ამავე სახელმძღვანელოს მიხედვით, სამუშაო ჯგუფში შედიან სამინისტროების, შესაბამისი საპარლამენტო კომიტეტების, საერთაშორისო ორგანიზაციე-

ბის, არასამთავრობო ორგანიზაციების, აკადემიური წრეების წარმომადგენლები, აგრეთვე ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლები, რომლებიც პასუხისმგებელნი არიან მიზნების განხორციელებაზე.

2019-2021 წლებში მომზადდა 2020-2025 წლების დეცენტრალიზაციის სტრატეგია და მისი განხორციელების სამოქმედო გეგმა საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს კოორდინაციით და დაინტერესებული ორგანიზაციებისა და სპეციალისტების ჩართულობით (საქართველოს მთავრობა 2019). სტრატეგიის მიზნებია ადგილობრივი თვითმმართველი ერთეულების უფლებამოსილების გაზრდა, თვითმმართველობის ფინანსური დეცენტრალიზაცია და უფრო გამჭვირვალე, ანგარიშვალდებული თვითმმართველობის ჩამოყალიბება.

მდგრადი განვითარების მიზნების ლოკალიზაციის კონტექსტში განსაკუთრებით აქტუალურია პირველი მიზანი, რომლის უმთავრესი ამოცანა ეხება ადგილობრივი ხელისუფლებისთვის მინიჭებული უფლებამოსილებებისა და გარანტიების პრაქტიკაში არაჯეროვნად გამოყენების პრობლემას. მეორე ამოცანა ეხება ადგილობრივი თვითმმართველობის უფლებამოსილების გაზრდას სუბსიდიარობის პრინციპით. მეორე მიზანი ყურადღებას ამახვილებს ადგილობრივი თვითმმართველობის შემოსავლების თანმიმდევრული ზრდის ხელშეწყობასა და სახელმწიფო რესურსების განაწილების მექანიზმების გაუმჯობესებაზე. ადგილობრივი თვითმმართველობების შემოსავლების წილი მშპ-სთან მიმართებით საკმაოდ დაბალია და მუნიციპალიტეტებს შორის ფინანსური უთანასწორობის საფუძველია. ბოლოს, მესამე მიზანი ეხება ადგილობრივ დონეზე მენეჯმენტისა და ხარისხის სერვისის მიწოდების ეფექტური და ინოვაციური სისტემების, გამჭვირვალობისა და ანგარიშვალდებულების მაღალი სტანდარტის დანერგვას, ადგილობრივი გადაწყვეტილებების მიღებასა და განხორციელებაში მოქალაქეთა მაღალი ჩართულობის ხელშეწყობას.

აღსანიშნავია, რომ არც საქართველოს ადგილობრივი თვი-

თმმართველობის კოდექსი და არც საბიუჯეტო კოდექსი პირდაპირ SDG-ებზე არაფერს ამბობს. თუმცა, ამ საკანონმდებლო აქტებში გვხვდება ჩანაწერები, რომლებიც დაკავშირებულია მუნიციპალიტეტის მიერ პოლიტიკის დაგეგმვისა თუ ბიუჯეტის მიღების პროცედურებთან და პროცესში მოქალაქეთა ჩართულობის უზრუნველყოფასთან. ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსის თანახმად, მუნიციპალიტეტის ორგანოები მუნიციპალიტეტის უფლებამოსილების განხორციელებისას საქართველოს კანონმდებლობის შესაბამისად შეიმუშავენ, ამტკიცებენ და ახორციელებენ შესაბამის პროგრამებს, სტრატეგიებს, სამოქმედო გეგმებსა და პროექტებს. კოდექსი ასევე ადგენს უფლებამოსილებას შექმნას სათათბირო ორგანოები, მათ შორის საბჭოები, კომისიები და სამუშაო ჯგუფები მერის უფლებამოსილებაში შემავალი გარკვეული საკითხების შესწავლისა და შესაბამისი დასკვნებისა და რეკომენდაციების მომზადების მიზნით. თუმცა, უნდა აღინიშნოს, რომ მუნიციპალიტეტების ტერიტორიაზე მდგრადი განვითარების საბჭოები არ შეიქმნა. SDG-ის განხორციელების სხვა საშუალებად შეიძლება ჩაითვალოს საქართველოს საბიუჯეტო კოდექსის 34-ე მუხლის მე-8 ნაწილი, სადაც ნათქვამია, რომ „საქართველოს მთავრობა უზრუნველყოფს სახელმწიფო ბიუჯეტის კანონის პროექტისა და ქვეყნის ძირითადი მონაცემებისა და მიმართულებების დოკუმენტის შესაბამისობას.

საინტერესოა საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის №629 დადგენილება, „პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესების დამტკიცების შესახებ“, რომლის თანახმად, პოლიტიკის დოკუმენტის შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესები დგინდება. პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების საერთო პროცედურები, მეთოდოლოგიები და სტანდარტები და მიზნად ისახავს შედეგზე ორიენტირებული პოლიტიკის დაგეგმვის, მონიტორინგისა და შეფასების დანერგვას და ხარისხის უზრუნველყოფის მექანიზმების ჩამოყალიბებას ამ სფეროებში (საქართველოს მთავრობა 2019). ის ეხება პოლი-

ტიკის დოკუმენტებს, რომლებიც წარდგენილია საქართველოს მთავრობაში დასამტკიცებლად. აღსანიშნავია, რომ მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის 629-ე დადგენილების შესაბამისად, პოლიტიკის დაგეგმვის მონიტორინგისა და შეფასების გზამკვლევი ითვალისწინებს პოლიტიკის დოკუმენტებში წარმოდგენილი თითოეული მიზნის დაკავშირებას მდგრადი განვითარების მიზნებთან (საქართველოს მთავრობა 2019).

მუნიციპალიტეტების გამოწვევები და საჭიროებები

ეროვნულ მატრიცაში ადგილობრივი თვითმმართველობა მდგრადი განვითარების მიზნებიდან მხოლოდ 4-შია ნახსენები. გამოვლენილი 93 ამოცანიდან თითოეულს ჰყავს წამყვანი სააგენტო, თუმცა, ადგილობრივი ხელისუფლების ორგანო არცერთ ამოცანაზე არ არის დასახელებული. სამუშაო ჯგუფების სრულ სიაში შედის გაიდლაინებში ნახსენები ყველა სხვა აქტორი, გარდა ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებისა. აღსანიშნავია, რომ SDG-ების ლოკალიზაციის გეგმა ითვალისწინებს სიაში მუნიციპალიტეტების წარმომადგენლების დამატებას. აქედან გამომდინარე, მნიშვნელოვანია განისაზღვროს თემატურ სამუშაო ჯგუფებში ჩართული უწყებების/ორგანიზაციების როლები და პასუხისმგებლობები. SDG საბჭოსა და სამუშაო ჯგუფების სამოქმედო გეგმების შემუშავება, მოკლე და საშუალოვადიანი აქტივობების, ვადებისა და საჭირო რესურსების დასახვა.

2019 წელს ჩატარებული აუდიტის ანგარიშის მიხედვით, SDG-ების მატრიცას არ ჰქონდა ფორმალური ფორმა და მასში განსაზღვრული მიზნები, ამოცანები და ინდიკატორები მხოლოდ ფრაგმენტულად იყო ინტეგრირებული ქვეყნის ძირითად მონაცემებსა და მიმართულებებში (BDD), 2019 - სამინისტროების 2022 წლის მედიანური სამოქმედო გეგმები და მუნიციპალიტეტების პრიორიტეტული დოკუმენტები (სახელმწიფო აუდიტის სამსახური 2019). მიუხედავად იმისა, რომ მდგრადი განვითარების რამდენიმე მიზანი ცალსახად არის ნახსენები

ბოლო 3 წლის განმავლობაში გამოცემულ BDD დოკუმენტებში, მათი განხილვა ჯერ კიდევ ფრაგმენტულია და ჯერ არ არის ნაპოვნი მუნიციპალური პრიორიტეტების დოკუმენტებში (სა-ჯარო ინფორმაციის მოთხოვნაზე პასუხების საფუძველზე). SDG ლოკალიზაციის პროცესში ასევე მნიშვნელოვანია საქართველოს ადგილობრივი თვითმმართველობის ეროვნული ასოციაციის ჩართვა, ორგანიზაცია, რომელიც აერთიანებს საქართველოს ყველა ადგილობრივ თვითმმართველ ერთეულს. ასოციაციის მიზანია ქვეყანაში ადგილობრივი თვითმმართველობის სისტემის გაუმჯობესება და ადგილობრივი დემოკრატიის ხელშეწყობა, სახელმწიფო ხელისუფლების დეცენტრალიზაცია და ადგილობრივი თვითმმართველობის ინსტიტუტების განვითარება. ამ და სხვა ადგილობრივ სამოქალაქო საზოგადოების ორგანიზაციებთან და აკადემიის წარმომადგენლებთან კონსულტაციები, დამატებითი ინფორმაციის მიწოდება და ანალიზი უზრუნველყოფს ლოკალიზაციის პროცესის უფრო დასრულებას და სრულყოფილებას.

დასკვნა

იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს სტატისტიკის ეროვნული სამსახურის შესაძლებლობები და მონაცემები საკმაოდ ძლიერია რეგიონულ კონტექსტში, აუცილებელია არსებული სტატისტიკის ანალიზი და მუნიციპალურ დონეზე მდგრადი განვითარების მიზნების ინდიკატორების დაყოფა. ეს მოითხოვს ცენტრალური ხელისუფლების მიერ ცალკე დოკუმენტის შექმნას, რომელიც ყველა დაინტერესებულ მხარეს და გადანაცვეტილების მიმღებს საშუალებას მისცემს ნახონ და გააანალიზონ საბაზისო და მიზნობრივი მონაცემები ყველა მხარის/მუნიციპალიტეტის შესახებ გეოგრაფიული რუკის მიხედვით. მაგალითად, თუ ცენტრალური დოკუმენტის 1 მიზანი მოიცავს ქვეყნის მასშტაბით სტატისტიკას: „უკიდურეს სიღარიბეში მცხოვრები მოსახლეობის პროპორცია: 2015 წ. - 3.8%,“ რეგიონულ დონეზე დაშლილ დოკუმენტში უნდა იყოს მოცემული ინფორმაცია ამ ინდიკატორის მონაცემებზე. მაგალითად,

სიღარიბის მაჩვენებელი – 2015 – გურია, კახეთი, რაჭა და ა.შ.

მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნულ საბჭოში უნდა გააქტიურდეს ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლების ჩართულობა როგორც გადანაცვეტილების მიმღებ (საბჭოში), ისე სამუშაო დონეზე (საბჭოს სამუშაო ჯგუფები). ეს მოითხოვს სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის რეკომენდაციების შესრულებას და მუნიციპალიტეტების ეფექტურ ჩართულობას ცენტრალური ხელისუფლების მდგრადი განვითარების მიზნების პლატფორმებში. მნიშვნელოვანია მდგრადი განვითარების მიზნების ინტეგრაციის გაზრდა მუნიციპალური პოლიტიკის შემუშავებაში. ვინაიდან მიზნების განხორციელება არ არის პარალელური პროცესი და არ არის გამიჯნული ქვეყნის საშინაო პოლიტიკის შემუშავებისგან, აუცილებელია ცალკეული პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავება მუნიციპალურ დონეზე: სტრატეგიების განსაზღვრისა და შექმნის პროცესში, სამოქმედო გეგმები, კონცეფციები და პრიორიტეტები მუნიციპალიტეტმა უნდა უზრუნველყოს მდგრადი განვითარების მიზნების ინტეგრირება. ეს გულისხმობს, რომ ყველა პრიორიტეტი და გეგმა უნდა შეესაბამებოდეს მდგრადი განვითარების მიზნებსა და ამოცანებს და პირდაპირ ან ირიბად ეხმარებოდეს მათ განხორციელებას, ხოლო აღნიშნული კავშირი და შესაბამისობა უნდა დადასტურდეს პოლიტიკის ყველა შესაბამის მუნიციპალურ დოკუმენტში.

მუნიციპალიტეტის მიერ შერჩეული და ადაპტირებული მიზნები/ამოცანები/ინდიკატორები უნდა იყოს ინტეგრირებული მუნიციპალურ სტრატეგიებსა და სამოქმედო გეგმებში, რათა დადგენილი სამიზნე ინდიკატორები მხედველობაში უნდა იქნას მიღებული მუნიციპალური თემატური დაგეგმვის პროცესში. ეროვნული ამოცანები უნდა იყოს დაკავშირებული მუნიციპალიტეტების მიერ უკვე მიღებულ სტრატეგიებთან, მათ სამოქმედო გეგმებთან და შედეგების ინდიკატორებთან, კერძოდ, ამ დოკუმენტების განხილვის/შეფასების და მათი შესრულების მონიტორინგის დროს. მუნიციპალიტეტმა უნდა შეიმუშაოს ამ დოკუმენტის მონიტორინგისა და შეფასების სისტემა, რომელიც

თავიდან შეიძლება იყოს მხოლოდ მონიტორინგისა და შეფასების მეთოდოლოგია, რომლის საფუძველზეც პასუხისმგებელი საჯარო დაწესებულება მონიტორინგს გაუწევს მიზნებისა და ამოცანების მიღწევას და შედეგებს რეალურ დროში შეაფასებს. მუნიციპალური პრიორიტეტების, სტრატეგიების, სამოქმედო გეგმებისა და მდგრადი განვითარების მიზნების ინტეგრირებისთვის აუცილებელია ბიუჯეტის დაგეგმვის პროცესში ყველა ინდიკატორის გათვალისწინება, რომელიც ზომავს SDG-ების მიღწევას. მიზნის მისაღწევად განხორციელების პროცესს სჭირდება შესაბამისი ფინანსური რესურსები, რაც მუნიციპალიტეტმა ბიუჯეტის შედგენისას უნდა გაითვალისწინოს.

გამოყენებული ლიტერატურა:

1. სახელმწიფო აუდიტის ანგარიში;. 2019. *ეფექტიანობის აუდიტის ანგარიში*. ანგარიში, თბილისი: სახელმწიფო აუდიტის ანგარიშის ვებგვერდი.
2. საქართველოს მთავრობა. 2019. *საქართველოს მთავრობის განკარგულება N2328 - მდგრადი განვითარების მიზნების ეროვნული დოკუმენტის თაობაზე*. განკარგულება, თბილისი: საქართველოს მთავრობის ვებგვერდი.
3. საქართველოს პარლამენტი. 2014. *ადგილობრივი თვითმმართველობის კოდექსი*. კანონი, თბილისი: საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე.
4. საქართველოს პრემიერ-მინისტრი. 2020. “მდგრადი განვითარების მიზნების უწყებათაშორისი საბჭოს დებულება.” *საქართველოს პრემიერ მინისტრის N14 ბრძანება*. თბილისი: მდგრადი განვითარების საბჭოს ვებგვერდი, იანვარი 23.
5. საქართველოს მთავრობა. 2019. “პოლიტიკის დოკუმენტების შემუშავების, მონიტორინგისა და შეფასების წესის დამტკიცების შესახებ.” *საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 დეკემბრის დადგენილება N629*. თბილისი: საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე, 20 დეკემბერი.
6. სახელმწიფო აუდიტის სამსახური. 2019. *მდგრადი განვითარების მიზნების განხორციელების მზადყოფნის ეფექტიანო-*

ბის აუდიტის ანგარიში. თბილისი: სახელმწიფო აუდიტის სამსახურის ვებგვერდი.

7. United Nations - General Assembly. 2015. "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development." *Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015*. New York: UN, 25 September.

8. საქართველოს მთავრობა. 2019. "დეცენტრალიზაციის 2020-2025 წლების სტრატეგიისა და დეცენტრალიზაციის სტრატეგიის განხორციელების 2020-2021 წლების სამოქმედო გეგმის დამტკიცების შესახებ." *საქართველოს მთავრობის დადგენილება №678*. თბილისი: საქართველოს რეგიონული განვითარებისა და ინფრასტრუქტურის სამინისტროს ვებგვერდი, 31 დეკემბერი.

9. IDFI. 2021. *მდგრადი განვითარების ანგარიში 2021: მიმოხილვა და საქართველოს შედეგები*. თბილისი: ინფორმაციის თავისუფლების განვითარების ინსტიტუტი.

REFERENCES:

1. State audit report; 2019. Performance Audit Report. Report, Tbilisi: State Audit Report website.

2. Government of Georgia. 2019. Decree of the Government of Georgia N2328 - Regarding the National Document of Sustainable Development Goals. Ordinance, Tbilisi: Government of Georgia website.

3. Parliament of Georgia. 2014. Local Government Code. Law, Tbilisi: Legislative Herald of Georgia.

4. The Prime Minister of Georgia. 2020. "Statute of the Inter-Agency Council on Sustainable Development Goals." Order N14 of the Prime Minister of Georgia. Tbilisi: Sustainable Development Council website, January 23.

5. Government of Georgia. 2019. "On approval of the procedure for development, monitoring and evaluation of policy documents." Resolution N629 of the Government of Georgia of December 20, 2019. Tbilisi: Legislative Gazette of Georgia, December 20.

6. State Audit Office. 2019. Audit Report on the Effectiveness of Readiness to Implement the Sustainable Development Goals. Tbilisi: State Audit Service website.

7. United Nations - General Assembly. 2015. "Transforming our world: the 2030 Agenda for Sustainable Development." Resolution adopted by the General Assembly on 25 September 2015. New York: UN, 25 September.

8. Government of Georgia. 2019. "On the approval of the 2020-2025 decentralization strategy and the 2020-2021 action plan for the implementation of the decentralization strategy" Resolution of the Government of Georgia No. 678. Tbilisi: Website of the Ministry of Regional Development and Infrastructure of Georgia, December 31.

9. IDFI. 2021. Sustainable Development Report 2021: Overview and Results for Georgia. Tbilisi: Institute for the Development of Freedom of Information.

ANALYSIS OF SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS IN THE REGIONS OF GEORGIA

Zura Gamtenadze

Ph.D. Student, TSU

gamtenadze.zura@gmail.com

This research PHDF-21-446 has been supported by Shota Rustaveli National Science Foundation of Georgia (SRNSFG)

RESUME

Georgia was one of the first countries to join the UN Resolution on Sustainable Development Goals and to start achieving those goals at the national level. The inter-agency council was set up for implementation and monitoring, and a relevant plan was set up to ensure the phased implementation of the 17 Sustainable Development Goals, both at national and local levels. Since the goals of sustainable development are universal and inclusive, this is why it is important to involve local governments in their implementation. In achieving the goals of sustainable development, it is important to analyze the role and function of municipalities and how actively they are involved in the implementation of the national plan. The article examines the involvement of local governments in the implementation of the National Plan for Sustainable Development Goals.

Key words: Regions of Georgia, Sustainable Development, Local Development, Decentralization.